

Điểm nổi bật của những nét nổi bật và những thách thức của Nhóm Các nền kinh tế phát triển và mới nổi hàng đầu thế giới (G20) tại Osaka (Nhật Bản) năm nay là bầu không khí căng thẳng ban đầu và những thách thức đã phần nào đẩy lùi “hội nghị” sau hai ngày hội nghị cùng nhau cùng nhau đàm phán, tiếp xúc song phương bên lề khá hời hợt.



Các nhà lãnh đạo chủ tịch chung tại hội nghị thượng đỉnh G20 Osaka, Nhật Bản, ngày 28/6/2019. Ảnh: THX/TTXVN

Tuy nhiên, phần thi đấu của những vòng còn lại sẽ bắt đầu trong các vòng đấu chính thức của những cuộc đàm phán và những cuộc họp kín.

Khép lại hai ngày thảo luận sôi nổi, trong tuyên bố chung tại lễ bế mạc chiều 29/6, các lãnh đạo G20 đã ghi nhận một số điểm nổi bật và những nguyên tắc cốt lõi của những hội nghị “hội nghị thượng đỉnh” và đưa ra một số đề xuất, những điểm nổi bật của những thách thức, công bằng, không phân biệt đối xử, minh bạch, có thể đoán trước và “đồng thuận”, đồng thời nhấn mạnh rằng “mọi công cụ chính sách” đều hỗ trợ nền kinh tế toàn cầu để hỗ trợ những nguy cơ xã hội và đẩy nhanh tốc độ phát triển, bền vững,

cân bằng và toàn diện. Các thành viên G20 đưa ra những trí thức để cùng cách tiếp cận Thương mại Thế giới (WTO), cùng với một hệ thống thương mại dựa trên luật lệ để tạo "các thể chế thương mại và một sân chơi công bằng cho mọi quốc gia".

Trong bối cảnh hệ thống thương mại toàn cầu đang đứng trước những rủi ro xuất phát từ những căng thẳng thương mại và bất đồng giữa các nền kinh tế lớn, vì vậy các thành viên G20 đưa ra những trí thức để cùng cách tiếp cận thương mại tự do, công bằng và không phân biệt có thể coi là một điểm nổi bật quan trọng có tác động "định hướng" cho hoạt động giao thương toàn cầu trong tương lai. Quan trọng hơn, kết quả này cho thấy các nền kinh tế G20 có thể đồng thuận trong những vấn đề lớn như các bên đều có trách nhiệm để với vai trò "chèo lái" nền kinh tế thế giới.

Điểm nổi bật hai là hội nghị lớn này liên quan đến nền kinh tế số - nền kinh tế của thế kỷ 21. Các nhà lãnh đạo đã thông qua Tuyên bố chung Osaka, trong đó sáng kiến của Thủ tướng Nhật Bản Shinzo Abe về lưu chuyển tự do và tin cậy của dữ liệu. Số hóa đang làm thay đổi mọi khía cạnh của các nền kinh tế và xã hội, và vì vậy số hóa cũng đóng góp cho sự thịnh vượng của xã hội và tất cả các quốc gia. Tuy nhiên, để tận dụng tối đa những lợi ích mà kinh tế số mang lại, rất cần xây dựng các quy tắc toàn cầu trong lĩnh vực này. Chính vì tầm quan trọng của kinh tế số như vậy, các nhà lãnh đạo đã tuyên bố khởi động Osaka Track, thúc đẩy các cuộc thảo luận chính sách về việc xây dựng các quy tắc quốc tế trong khuôn khổ Tiếp cận Thương mại Thế giới (WTO) về các khía cạnh thương mại của thương mại điện tử.

Điểm nổi bật ba là hội nghị là Tầm nhìn Đới Phát Triển Xanh Osaka. Các thành viên G20 đã nhất trí chung một mục tiêu là giảm thiểu rác thải ra các đới phát triển vào năm 2050. Đây cũng là điểm sáng của hội nghị, một lần nữa thể hiện vai trò đi đầu của G20 để với vấn đề cấp bách đang là thách thức để đưa môi trường sống của cả hành tinh này

Một trong những điểm nổi bật của hội nghị G20 tại Osaka là "thỏa thuận đình chiến thương mại" mà Tổng thống Mỹ Donald Trump và Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình đã nhất trí tại cuộc họp bên lề. Đây là kết quả mà giới doanh nhân mong chờ nhất từ cuộc họp này, sau khi cuộc chiến thuế trong một năm qua giữa hai nền kinh tế lớn nhất thế giới đã và đang gây nên những không khí "sốc khê" của nền kinh tế toàn cầu. Thế giới cảm thấy thoải mái hơn khi hai nhà lãnh đạo nhất trí hoãn thi các kế hoạch áp thuế bổ sung nhằm vào hàng hóa của nhau để các nhà đàm phán thương mại hai bên sẽ có thêm thời gian tìm kiếm chung và đi đến một thỏa thuận thương mại song phương có thể cứu thế giới thoát khỏi một cơn "địa chấn thương" về thuế.

Hội nghị G20 năm nay cũng ghi nhận nhu cầu hợp tác, hội đàm và tiếp xúc song phương bên lề giữa lãnh đạo các quốc gia, tạo cơ hội giúp giải quyết những vấn đề giữa các quốc gia. Đáng chú ý trong số này là cuộc họp đặc biệt đánh giá là “trong bầu không khí rất xây dựng” giữa Tổng thống Mỹ và người đồng cấp Nga Vladimir Putin với nội dung chính là mối quan hệ song phương vì lợi ích chung của hai bên, cũng như các thách thức. Cũng tại Osaka, Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình đã gặp Thủ tướng Nhật Bản Shinzo Abe và đồng minh thân cận của ông là Tổng thống Trump và người đồng cấp Thổ Nhĩ Kỳ Tayyip Erdogan đã nội dung không đồng ý về S-400 như hội đàm về mối quan hệ giữa hai nước đồng minh. Ông Trump cũng đã có cuộc hội đàm “có ý nghĩa quan trọng” với Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi trong bối cảnh hai nước đang tiến hành những bước đầu tiên về thu mua vũ khí của Nga.

G20 năm nay là năm thứ hai các nhà lãnh đạo đã không nhắc tới cụm từ “chính sách nghĩa vụ” vào tuyên bố chung cuối hội nghị, dù thừa nhận rằng “căng thẳng song phương và địa chính trị đang gia tăng”. Đây được xem là một bước đi dung hòa quan trọng để có thể tìm được tiếng nói chung giữa các nền kinh tế G20 trong bối cảnh Tổng thống Mỹ Donald Trump đang sẵn sàng những biện pháp bảo hộ thương mại, như các cuộc chiến thuế quan nhắm vào Trung Quốc, Liên minh châu Âu (EU)... nhằm thúc đẩy nền công nghiệp “Năng lực Mỹ trước tiên”. Kết quả này đã được các báo chí quốc tế và liên quan tới chính sách nghĩa vụ là một đồng thuận chung và luôn gây chia rẽ giữa các nền kinh tế G20 kể từ khi Tổng thống Trump lên nắm quyền năm 2017.

Liên quan đến mục tiêu chung biến đổi khí hậu, hội nghị lần này chưa đồng thuận. Cũng giống như hội nghị G20 lần thứ 13 hồi tháng 12/2018 tại Argentina, Mỹ đã không đồng ý với bất kỳ cam kết nào về giảm khí thải CO2. Chỉ có 19 nền kinh tế thành viên còn lại đã nội dung “không thể đồng ý” của Hiệp định Paris về biến đổi khí hậu, và cam kết thực thi đầy đủ, bất chấp việc Tổng thống Trump đã rút Mỹ khỏi văn kiện này.

Đi sâu vào năm đánh dấu 20 năm thành lập G20, có thể nói Hội nghị thương mại Osaka đã có những thành công nhất định, dù chưa trọn vẹn. Đúng như Thủ tướng Abe phát biểu trước hội nghị, ông muốn tiếp tục hội nghị “với trọng tâm là những vấn đề mà chúng tôi có thể giải quyết và hợp tác với nhau, hơn là làm nổi bật những bất đồng”. Trong bối cảnh giữa các nền kinh tế thành viên G20 vẫn còn tồn tại những khác biệt về lợi ích, thậm chí là xung đột lợi ích, những đồng thuận thu được mà các nhà lãnh đạo đồng ý trong năm nay đã phần nào chứng minh vai trò của G20 như một cơ chế đối thoại và phối hợp hành động nhằm giải quyết các vấn đề kinh tế toàn cầu. G20 đã và đang trở thành “sợi dây kết nối” để các nền kinh tế trao đổi, bày tỏ quan điểm, dung hòa khác biệt, cùng tìm kiếm tiếng nói chung để cùng đi phó với những thách thức chung, để đem lại lợi ích chung.

Bộ Ngoại giao (TTXVN)